

2. Довідник по заготівлі і зберіганню кормів. А. О. Бабич, С. Й. Олішинський, В. А. Ясенецький та ін.— К.: Урожай, 1989. – 176 с.
3. Лазаревич П. В., Бала В. І. Контроль за годівлею сільськогосподарських тварин – К.: Урожай, 1975. – 160 с.

Стаття надійшла до редакції 7.04.2015

УДК 338.439:636.5

Минів Р. М., к.е.н., доцент, **Матвеєва М. П.**, к.е.н., асистент[©]
*Львівський національний університет ветеринарної медицини
та біотехнологій імені С. З. Гжицького, Львів, Україна*

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ М'ЯСНОГО ПТАХІВНИЦТВА

На основі проведених розрахунків ми прогнозуємо, що у 2020 р. поголів'я всіх видів птиці досягне 11858,9 тис. голів. Це на 30% більше ніж у 2013 році. Застосовуючи сучасні засоби механізації й автоматизації технологічних процесів при невеликих витратах праці і засобів з розрахунку на одиницю продукції сільгоспідприємства Львівщини зможуть виробити у 2020 р. 118,8 тис. тонн м'яса птиці. За рахунок реконструкції законсервованих тваринницьких комплексів в залежності від потужності одноразової посадки птиці на основі прогресивних енергозберігаючих технологій з використанням високопродуктивних кросів птиці та збалансованого корму промислового виготовлення можна забезпечити виробництво м'яса птиці обсягом від 1131 до 9049 тонн на рік.

Ключові слова: птахівництво, м'ясо птиці, прогноз споживання, прогноз виробництва.

УДК 338.439:636.5

Мынин Р. М., к.э.н., доцент, **Матвеева Н. П.**, к.э.н., ассистент
*Львовский национальный университет
ветеринарной медицины и биотехнологий имени С. З. Гжицкого*

ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ МЯСНОГО ПТИЦЕВОДСТВА

На основе проведенных расчетов мы прогнозируем, что в 2020 году поголовье всех видов птицы достигнет 11858,9 тыс. голов. Это на 30 % больше чем в 2013 году. Применяя современные средства механизации и автоматизации технологических процессов при небольших затратах труда и средств в расчете на единицу продукции сельхозпредприятия Львовщины смогут выработать в 2020 году 118,8 тыс. тонн мяса птицы. За счет реконструкции законсервированных животноводческих комплексов в зависимости от мощности единовременного посадки птицы на основе прогрессивных энергосберегающих технологий с использованием высокопродуктивных кроссов птицы и сбалансированного корма промышленного производства можно обеспечить производство мяса птицы объемом от 1131 до 9049 тонн в год.

Ключевые слова: птицеводство, мясо птицы, прогноз потребления, прогноз производства.

[©] Минів Р.М., Матвеєва М.П., 2015

УДК: 338.439:636.5

Muniv R. M., Ph. D. in Economic Sciences, associate professor,
Matveeva M. P., Ph. D. in Economic Sciences, assistant
Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies
named after S. Z. Gzhytskyj

PERSPECTIVES OF POULTRY FARMING DEVELOPMENT

On the basis of the conducted calculations we forecast, that in 2020 population of all types of poultries will attain 11858,9 thousands of heads. It is more on 30% than in 2013 years. Applying modern facilities of mechanization and technological processes automation at the small charges of labour and facilities calculating on unit of products of agricultural enterprises producers in Lviv area are able to produce as additional volume of poultry meat 118,8 thousand of tons in 2020 years. Due to the reconstruction of laid-up stock-raising complexes depending on power of the non-permanent landing of poultry on the basis of progressive energy keepings technologies with the use of highly productive cross-country races of bird and balanced industrial production feed of it is possible to provide the production of poultry meat in a volume from 1131 to 9049 tons per year.

Key words: *poultry farming, poultry meat, forecasting of production, forecasting of consumption*

Постановка проблеми. Птахівництво належить до тих галузей сільського господарства, розвиток яких дозволяє прискореними темпами поліпшити забезпечення зростаючого попиту населення на високоякісні продовольчі товари тваринного походження. Галузь постачає населенню енергетично цінні продукти харчування, є дуже привабливою для залучення інвестицій, має значний економічний потенціал для розвитку, але фактично використовується не на повну силу і потребує державної підтримки разом з іншими галузями тваринництва. За організаційно- технологічними можливостями та термінами віддачі капітальних вкладень птахівництво є найбільш мобільним порівняно з іншими галузями тваринництва, відзначається скороствілістю, високими коефіцієнтами відтворення поголів'я і використання кормового протеїну, відносно низькою енергоемністю, високим рівнем механізації й автоматизації виробничих процесів.

Завдяки високій якості продукції птахівництва та швидкій окупності витрат, ця галузь в усіх країнах займає пріоритетне місце серед галузей тваринництва. Тому на сучасному етапі ефективність виробничої діяльності сільськогосподарських птахівничих підприємств необхідно підвищувати й удосконалювати для більш ефективного використання потенціалу галузі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ефективному функціонуванню та проблемам розвитку птахівництва присвячено наукові дослідження таких вітчизняних вчених: Б. А. Мельник, Л. Є. Огородник, І. Ф. Ясиновської, В. Г. Андрійчука, Ф. О. Ярошенко, О. В. Олійник, П. Т. Саблука, В. Я. Амбросова, В. Я. Месель-Веселяка, М. В. Присяжнюка [1], Н. Г. Копитець [2], О. Б. Стефанів [3], І. О. Щетініної [4] та ін. Праці цих учених зробили вагомий внесок у вирішення практичних аспектів цієї проблеми. Але зважаючи на швидкий розвиток птахівництва в мінливому ринковому середовищі, необхідно продовжувати дослідження специфіки й особливостей функціонування підприємств галузі, шукати шляхи підвищення її ефективності.

Меда статті. Дослідити перспективи розвитку м'ясного птахівництва Львівської області.

Виклад основного матеріалу. В умовах ринкової економіки розвиток птахівничої галузі має відбуватися на засадах крупно технологічного виробництва промислового типу, яке має такі суттєві переваги як застосування прогресивних енергозберігаючих технологій, спеціалізація та концентрація виробництва, здійснення цілеспрямованої селекції з використанням високопродуктивних кросів птиці й збалансованої кормової бази для комплексної механізації та автоматизації виробничих процесів. Також галузь постійно потребує нових інноваційних та інвестиційних вкладень, придбання та застосування новітніх сучасних технологій для забезпечення конкурентоспроможності продукції птахівництва на внутрішньому та світовому ринках. Дуже необхідна розробка та реалізація державних програм субсидування розвитку птахівництва і виробництва обладнання для галузі, застосування пільгового оподаткування та кредитування. Подальше нарощування обсягів виробництва м'яса птиці та яєць можливе лише за умови гнучкої та прозорої підтримки держави в напрямі створення сприятливого інвестиційного клімату в галузі.

Для виконання прогнозу споживання м'яса птиці нами було використано часові ряди споживання річної дискретності на інтервалі 2000–2013 рр. Такий часовий інтервал обумовлений тим, що починаючи з 2000 р. почалося зростання зростання української економіки, який позитивно відобразився на всіх галузях економіки, включаючи аграрний сектор.

За початковий (базисний) варіант приймається споживання 2013 р., яке визначається значною мірою споживанням м'яса птиці та свинини і суттєво відрізняється від структури та обсягів споживання за 2000 рік, коли загальна кількість та калорійність м'ясопродуктів, що споживалися, зменшилася до мінімуму. У 2000 р. переважало споживання яловичини та свинини, частка споживання м'яса птиці була незначною. Калорійність цієї корзини складала лише 220 ккал на добу, що на 35 % менше, ніж калорійність середньої корзини м'ясопродуктів у 2013 році. На часовому інтервалі з 2000 по 2013 роки відбулися суттєві зміни в споживанні – значно зросло споживання м'яса птиці, як найбільш дешевого м'ясопродукту з найменшим терміном окупності інвестицій у виробництво з середньо-річними темпами зростання 12 % на рік, однак в останні роки це зростання декілька уповільнилося, і тому замість моделі експоненціального зростання нами використовується модель ARIMA (авторегресійна інтегрована модель ковзного середнього, яка дозволяє змоделювати динаміку більш складних процесів, ніж звичайне експоненціальне зростання).

Модель задається трьома параметрами: порядком авторегресії (p), порядком оператору різниці (d), для приведення вихідної інформації до стаціонарного вигляду, порядком ковзного середнього (q)-ARIMA(p;d;q). У випадку споживання м'яса птиці було використано ARIMA(2;1;0), яка дозволила оцінити прогнозні значення споживання м'яса птиці на 2020 рік (рис. 1).

Бройлерне виробництво завжди було одним з найефективніших в системі агробізнесу Львівщини. Високий рівень механізації та автоматизації технологічних процесів дає можливість вирощувати м'ясних курчат при невеликих витратах праці і заслібів з розрахунку на одиницю продукції. На основі проведених розрахунків (поліноміальний тренд $y=9,2603x^2+69,991x+6305,3$, коефіцієнт апроксимації $R^2 = 0,9532$) ми прогнозуємо, що у 2020 р. поголів'я всіх видів птиці досягне 11858,9 тис. голів. Це на 30 % більше ніж у 2013 році (рис.2).

Підвищений попит на м'ясо птиці стимулює нарощування його обсягів на промисловій основі, насамперед виробництва бройлерів, як скоростілі та

високопродуктивної птиці. За нашими розрахунками, (поліноміальний тренд $y = 0,1593x^2 + 2,168x + 3,0461$, коефіцієнт апроксимації $R^2 = 0,9933$) застосовуючи сучасні засоби механізації й автоматизації технологічних процесів при невеликих витратах праці і засобів з розрахунку на одиницю продукції сільгоспідприємства Львівщини зможуть виробити у 2020 р. 118,8 тис. тонн м'яса птиці (рис.3).

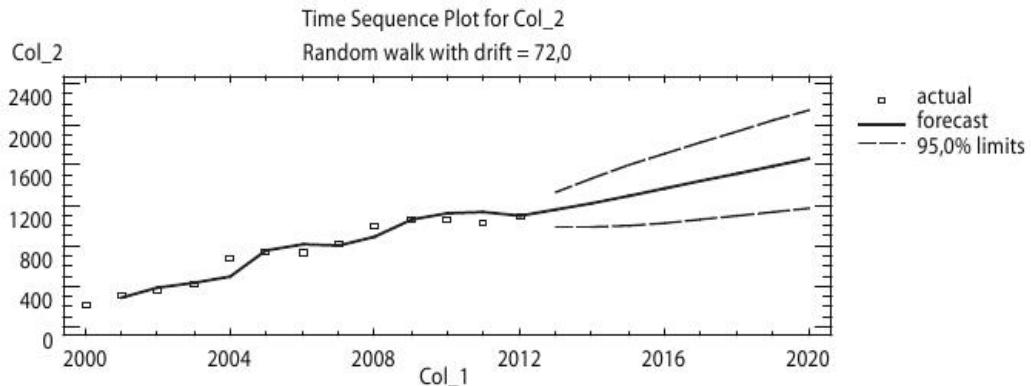

Рис. 1. Прогноз споживання м'яса птиці за допомогою моделі ARIMA (2;1;0) на 2020 рік

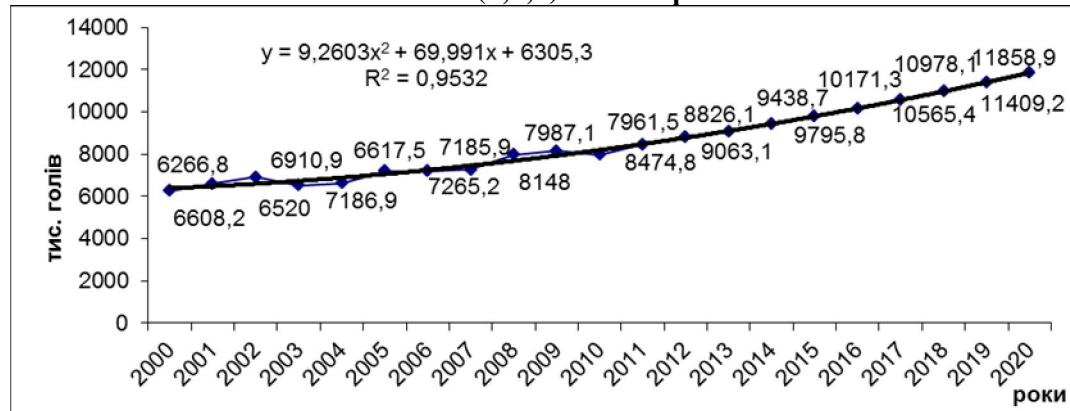

Рис. 2. Прогноз поголів'я птиці у Львівській області

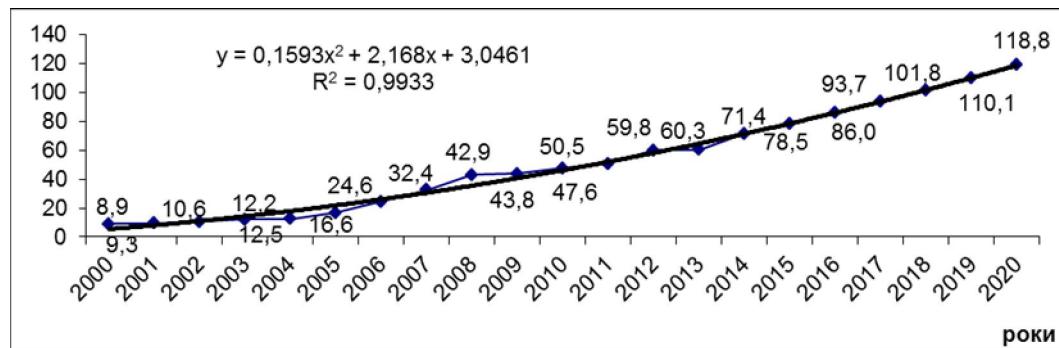

Рис. 3. Прогноз виробництва м'яса птиці у Львівській області

Потрібно наголосити на тому, що загальна позитивна динаміка розвитку птахівництва, яка відмічена в даних Державного комітету статистики України,

утримується лише за рахунок суттєвих обсягів державної підтримки, яка становить значну частку в загальній структурі підтримки галузі тваринництва.

У наступні роки якісний прорив у птахівництві можливий за умов послідовного розвитку інтенсивних систем виробництва продукції з використання інноваційних досягнень, які дозволяють підвищити якість м'яса курей і яєць і тим самим дадуть поштовх до нарощування експорту продукції птахівництва.

Для покращення результатів аналізу стану м'ясного птахівництва і складання прогнозів необхідно удосконалити існуючу в Україні систему моніторингу на основі комплексного рішення, яке ґрунтуються на досягненнях інформаційних технологій щодо збору і систематизації даних, їх обробки, механізмів формування звітів, тощо. Така система моніторингу дозволить покращити стан тваринництва за рахунок оперативності і якості управлінських рішень на основі кращих прогнозів.

За рахунок реконструкції законсервованих тваринницьких комплексів в залежності від потужності одноразової посадки птиці на основі прогресивних енергозберігаючих технологій з використанням високопродуктивних кросів птиці та збалансованого корму промислового виготовлення можна забезпечити виробництво м'яса птиці обсягом від 1131 до 9049 тонн на рік (табл. 1).

Таблиця 1

**Розрахунок виробництва м'яса курчат-бройлерів на наявних
(законсервованих) виробничих потужностях бройлерних
та тваринницьких комплексів Львівської області
(при умові їх реконструкції) в рік**

Показник	Потужність одноразової посадки, тис. гол.					
	100	250	350	500	650	800
Кількість днів одного обороту – всього	64	64	64	64	64	64
у т.ч. період вирощування	49	49	49	49	49	49
період профілактичної перерви	15	15	15	15	15	15
Оборотність одного птахомісця, разів	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7
План посадки на вирощування, тис. гол.	570	1425	1995	2850	3705	4560
Збереженість поголів'я, %	98	98	98	98	98	98
Планується до забою на м'ясо, тис. гол.	558,6	1396,5	1955,1	2793,0	3630,9	4468,8
Середня жива вага 1 голови, яка реалізується на м'ясо (за нормативом), кг	2,70	2,70	2,70	2,70	2,70	2,70
у т.ч. вага добового курчати, кг	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05
отриманий приріст, кг	2,65	2,65	2,65	2,65	2,65	2,65
Середньодобовий приріст, г	54	54	54	54	54	54
Обсяг виробництва м'яса за нормативом (жива вага), т	1508	3770	5279	7541	9803	12066
Виробництво м'яса забійною вагою (коєфіцієнт виходу 0,75), т	1131	2828	3959	5656	7352	9049

Найважливішою складовою економічної стратегії сільськогосподарських товаровиробників, які займаються виробництвом м'яса птиці, має стати не лише збільшення обсягів виробництва продукції, а й підвищення ефективності, що неможливо без освоєння інноваційних технологій, які тісно пов'язані з інтенсифікацією, оскільки передбачають водночас процес розширеного відтворення та якісне вдосконалення його стадій на основі впровадження досягнень науково-технічного прогресу.

Висновки. Бурхливий розвиток м'ясного птахівництва впродовж кількох попередніх років став результатом кардинальних змін у ринковій кон'юнктурі, а також у механізмах державного регулювання розвитку галузі. Але незважаючи на позитивні тенденції у птахівничих підприємств ще залишається низка проблем,

таких як нестабільність державної підтримки, цінової політики, податковий тиск, недостатня кормова база, неналежна якість продукції тощо.

Для вирішення проблем необхідно забезпечення птахівничих підприємств повнорационними збалансованими комбікормами, зниження матеріально-грошових витрат з розрахунку на одну голову, збільшення чисельності поголів'я усіх видів птиці, виведення і впровадження у виробництво нових кросів курей яечного напрямку; поглиблення спеціалізації та концентрації, які дають змогу застосовувати науково обґрунтовану технологію виробництва продукції, що сприяє підвищенню продуктивності праці, зменшенню витрат кормів, собівартості яєць і м'яса птиці; стимулювання збільшення обсягів та забезпечення беззбиткового виробництва продукції товаровиробниками різних форм господарювання; стимулювання підвищення ефективності виробництва і якості продукції в дрібнотоварних та кооперативних формуваннях; застосування технічних регламентів виробництва і переробки продукції птахівництва.

Література

1. Аграрний сектор економіки України (стан і перспективи розвитку) [Текст] / М. В. Присяжнюк, М. В. Зубець, П. Т. Саблук та ін.; За ред. М. В. Присяжнюка, М. В. Зубця, П. Т. Саблука, В. Я. Месель-Веселяка, М. М. Федорова. – К.: ННЦ IAE, 2011. – 1008 с.
2. Копитець Н. Г. Ринок м'яса птиці / Н. Г. Копитець // М'ясний бізнес. – 2008. – № 4. – С. 100–107.
3. Стефанів О. Б. Деякі аспекти формування пропозиції на ринку продукції птахівництва в Україні / О. Б. Стефанів // Міжвідомчий науковий тематичний збірник «Птахівництво». – 2009. – Вип. 64. – 36 с.
4. Щетініна І. О. Значення інноваційного розвитку для птахівництва. Сучасний стан виробництва м'яса птиці в Україні та перспективи розвитку / І. О. Щетініна, В. І. Дяченко // Інститут птахівництва УААН. – 2009. – С. 32–38. 5. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
6. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <news/020113/ukraina-obzoryinka-myasa-ptitsyi-i-yaits>

Стаття надійшла до редакції 3.03.2015

УДК 636/.6:659

Мінів Р. М., к.е.н., доцент[©]

*Львівський національний університет ветеринарної медицини
та біотехнологій імені С. З. Гжицького, Львів, Україна*

БРЕНДИНГ ПТАХІВНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВ

Визначено зовнішні та внутрішні фактори, що створюють специфіку та впливають на брэндингову діяльність птахівничих підприємств. До зовнішніх віднесено фактори, на які підприємства безпосередньо не можуть вплинути, але які слід враховувати при створенні та управлінні брендом. До внутрішніх – ті, які залежать від підприємства (його керівників) та можуть бути вправлені при певних діях. Виявлено, що досить поширеною ситуацією є збільшення бюджетів птахівничих підприємств на маркетингову діяльність, але відсутність ефективності цих вкладень. Управління брендом потребує вміння працювати з інтелектуальною власністю, товарними знаками, дизайном і текстами.

[©] Минів Р.М., 2015